

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Offentlig versjon

A v/ B

mot

Foreningen for drift av forskning.no

Vedtak av 14. juni 2022 fra Diskrimineringsnemnda, sammensatt av følgende medlemmer:

Torstein Frantzen (nemndleder)

Kirsti Coward

Tine Eidsvaag

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om diskriminering på grunn av manglende universell utforming av en nettside.

Bakgrunn for saken

Nettsiden forskning.no er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter. Forskning.no er åpent tilgjengelig på internett. Det fremgår av klagen at nettsiden blant annet brukes til undervisning og informasjonsinnhenting ved norske ungdomsskoler. Forskning.no eies av 79 norske forskningsinstitusjoner og driftes av Foreningen for drift av forskning.no (foreningen).

A er skoleelev og går i 9. klasse. Han er blind og avhengig av å bruke skjermleser og lesestift på PC-en sin. Det er ikke mulig for A å navigere i søkefeltet eller treffene på forskning.no ved bruk av skjermleseren JAWS.

Saken ble klaget inn for Diskrimineringsnemnda 7. juni 2021 av As mor, B. Diskrimineringsnemnda mottok på forespørsel IKT-faglig uttalelse fra Digitaliseringsdirektoratet, ved Tilsynet for universell utforming av ikt, 7. januar 2022. Etter vanlig saksforberedelse ble saken behandlet i nemndas møte 24. mai 2022. Møtet ble holdt som videokonferanse. I behandlingen deltok Torstein Frantzen (nemndleder), Kirsti Coward og Tine Eidsvaag. Sekretariatet var representert ved Kristine Fleten Sandven (møteansvarlig), Birthe Lill Christiansen og Ruth J. Øijordsbakken.

Partenes syn på saken

A v/ B har i hovedsak anført:

A blir diskriminert på grunn av manglende universell utforming av nettsiden forskning.no.

Forskning.no er rettet mot allmennheten, men det er ikke mulig for A å navigere i søkefeltet eller i treffene på nettsiden ved bruk av skjermleseren JAWS. Han kan derfor ikke bruke nettsiden på lik linje med andre.

Det bes om at nemnda fastsetter oppreisning for ikke økonomisk skade i forbindelse med manglende universell utforming av nettsiden til 50 000 kroner for brudd på likestillings- og diskrimineringsloven §§ 18 og 21.

Foreningen for drift av forskning.no har i hovedsak anført:

Universell utforming er viktig for forskning.no, både for å følge regelverket og for å møte sine forpliktelser overfor alle leserne av nettavisen. For å ivareta regelverket for universell utforming av IKT tar forskning.no utgangspunkt i råd og anbefalinger fra Tilsynet for universell utforming av ikt.

Forskning.no har valgt løsninger som ivaretar kravene om universell utforming av IKT. Selv om nettsiden scorer godt på jevnlig brukersundersøkelser når det gjelder tilgjengelighet og navigasjon, er universell utforming et kontinuerlig arbeid. Det er satt i gang ny testing og gjennomgang av nettsiden på bakgrunn av denne klagen.

Den IKT-faglige uttalelsen i saken konkluderte med noen brudd på minstekravene. Foreningen følger opp disse feilene overfor fem eksterne leverandører av nettsiden. Foreningen har videre valgt å ta en totalgjennomgang av nettsiden, inkludert bytte av enkelte leverandører. Alle feilene er nå rettet, og det er fremlagt dokumentasjon på endringene som er foretatt.

Ettersom forskning.no er en nettavis som verken leverer undervisningsinnhold til skolene, henvender seg spesielt til skoler eller har ansvar for opplærings- og undervisningstilbud, kommer ikke likestillings- og diskrimineringsloven § 21 til anvendelse. Foreningen mener derfor at oppreisningskravet må avvises.

Nemndas vurdering

Nemnda skal ta stilling til om Foreningen for drift av forskning.no diskriminerer A på grunn av manglende universell utforming av nettsiden.

Rettslige utgangspunkter

Plikten til universell utforming av IKT fremgår av likestillings- og diskrimineringsloven § 18 første ledd:

«Offentlige og private virksomheter har plikt til universell utforming av hovedløsninger for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) rettet mot eller stilt til rådighet for bruker, slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse. IKT-løsningene skal være universelt utformet fra det tidspunktet som er fastsatt i § 41.»

Plikten etter første ledd gjelder så langt det ikke medfører en «uforholdsmessig stor byrde» for virksomheten, jf. tredje ledd.

Plikten anses oppfylt dersom virksomheten oppfyller krav til universell utforming i annen lov eller forskrift, jf. fjerde ledd. Kravene til universell utforming av IKT er presisert i forskrift om universell utforming av IKT-løsninger (forskrift nr. 732/2013).

Forskrift om universell utforming av IKT § 3 bokstav g definerer hovedløsning som:

«IKT-løsninger som er en integrert del av den måten virksomheten informerer og tilbyr sine tjenester til allmennheten på og som er knyttet til virksomhetens alminnelige funksjon. Hovedløsning i utdannings- og opplæringssektoren: nettløsninger som er en integrert del av virksomhetens undervisning eller informasjonsformidling, og som virksomheten har innflytelse over.»

Det følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 12 at brudd på plikten til universell utforming av IKT etter § 18 regnes som diskriminering.

I bevisvurderingen gjelder det alminnelige beviskravet i sivile saker. Nemnda må legge til grunn det faktum som etter en samlet vurdering av bevisene er mest sannsynlig, jf. Høyesteretts dom i HR-2020-2476-A avsnitt 74 og 75. Dersom det etter en slik bevisvurdering unntaksvis er absolutt bevistvil, fremgår det av bevisbyrderegelen i likestillings- og diskrimineringsloven § 37 at tvilen skal gå ut over den påstått ansvarlige.

Nemnda kan i visse tilfeller tilkjenne oppreisning etter diskrimineringsombudsloven § 12, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 38.

Diskriminering

Nettsiden forskning.no er en nettaviser rettet mot norske brukere. Forskning.no eies av 79 norske forskningsinstitusjoner og driftes av Foreningen for drift av forskning.no. Det er ikke tvilsomt at nettsiden regnes som en hovedløsning for foreningen. Dette er også lagt til grunn i Digitaliseringsdirektoratets IKT-faglige uttalelse av 7. januar 2022.

Nettsiden er dermed omfattet av plikten til universell utforming av IKT, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 18 og forskrift om universell utforming av IKT-løsninger § 2 første ledd. For å overholde plikten til universell utforming må nettsiden oppfylle minstekravene til nettløsninger i forskriftens § 4.

Digitaliseringsdirektoratet har testet de brukeroppgavene som er anført å være utilgjengelig for A ved bruk av skjermleseren JAWS. Direktoratet har avdekket brudd på minstekravene i regelverket for universell utforming av IKT.

Brudd på plikten til universell utforming av IKT etter § 18 regnes som diskriminering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 12. Nemndas konklusjon er dermed at foreningen har diskriminert A som følge av manglende universell utforming av nettsiden.

Før nemndas behandling av saken har foreningen opplyst at de har rettet de aktuelle feilene. Det er videre fremlagt dokumentasjon på endringene som er foretatt. På denne bakgrunn mener nemnda det er sannsynliggjort at det ikke lenger foreligger brudd på minstekravene i regelverket. Det er derfor ikke

grunnlag for å pålegge retting eller fatte vedtak om tvangsmulkt i saken, jf. forhåndsvarsel av 29. april 2022.

Oppreisning

A har krevd oppreisning. Det fremgår av likestillings- og diskrimineringsloven § 38 første ledd at den som er blitt behandlet i strid med reglene om individuell tilrettelegging, kan kreve oppreisning. Tilsvarende bestemmelse gjelder ikke for brudd på plikten til universell utforming etter § 18.

Diskrimineringsnemndas myndighet til å tilkjenne oppreisning er dessuten begrenset til arbeidsforhold og ved arbeidsgivers valg og behandling av selvstendig næringsdrivende og innleide arbeidstakere, jf. diskrimineringsombudsloven § 12.

Kravet om oppreisning må derfor avvises, jf. diskrimineringsombudsloven § 10 første ledd bokstav b.

Nemndas vedtak er enstemmig.

Sak 21/332

Diskrimineringsnemnda har fattet følgende vedtak:

1. Foreningen for drift av forskning.no har diskriminert A på grunn av manglende universell utforming av IKT.
2. Krav om oppreisning avvises.

Torstein Frantzen
nemndleder

Kirsti Coward

Tine Eidsvaag

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.